

РЕШЕНИЕ

№ 4962

гр. София, 24.09.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав,
в публично заседание на 24.08.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **5324** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 68 от Закона за защита от дискриминацията /ЗЗДискр./

Образувано е по отделени материали от адм. дело № 3990/ 2020 г. по описа на Административен съд – София град, Второ отделение, 53 състав във връзка с подадена жалба от Инспектората към Висшия съдебен съвет /ИВСС/ против Решение № 114/ 20. 02. 2020 г. на Комисията за защита от дискриминация /Комисията, КЗД/ – петчленен разширен заседателен състав, в частта по т. IV и по т. VI от посоченото решение.

В жалбата се излагат подробни съображения за незаконосъобразност на решението, като се сочи, че неправилно Комисията е приела наличие на нарушение по чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр., както и че необосновано е дала предписания на ИВСС, тъй като същите вече са били изпълнени.

Ответникът - Комисията за защита от дискриминация в писмено становище оспорва основателността на жалбата. Прави искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна - С. П.-В., в писмени бележки изразява становище за недопустимост на жалбата, а отделно от това сочи аргументи за нейната неоснователност.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител и не взема становище.

След като прецени събраните по делото доказателства, във връзка с доводите и съображенията на страните, Административен съд - София град приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството пред Комисията за защита от дискриминацията е образувано по повод на жалба от С. П.-В. срещу Инспектората на Висшия съдебен съвет и срещу Т. Точкова, в качеството ѝ на Главен инспектор на ИВСС, с оплаквания за дискриминация на основата на признаците “убеждения”, “лично положение”, “обществено положение”, “имуществено състояние” и “увреждане” .

Комисията за защита от дискриминация е приела сезирането за допустимо, образувала е производство и конституирала страните по преписката. След като е провела открити заседания с участие на страните и е събрала доказателства във връзка с твърдяната дискриминация, Комисията е приключила производството, като е издала акта, предмет на разглеждане в настоящето производство.

С обжалваната част по т. IV от Решение № 114/20. 02. 2020 г. по преписка № 562/2018 г. Комисията за защита от дискриминация е установила, че за периода м. януари - м. ноември 2018 г., както и в периода от месец март 2016 г. до декември 2017 г. от страна на ИВСС, в качеството на работодател, е допуснато нарушение на чл. 14, ал. 1 от 33Дискр. спрямо С. П.-В., която е получавала по-нисък размер на основното месечно трудово възнаграждение, в сравнение с колегата си К. А. за еднакъв труд, и двамата заемали длъжността “експерт с юридическо образование” в ИВСС.

Приела е още, че в ИВСС липсват ясни и обективни критерии, въз основа на които да се определя индивидуалният размер на основното месечно трудово възнаграждение, съобразно оценката на изпълнението, което създава предпоставки за дискриминация, поради което на основание чл. 47, т. 6 от 33Дискр., в обжалваната част по т. VI от Решение № 114/ 20. 02. 2020 г. е дала препоръка на ИВСС да разработи и утвърди ясни и конкретни правила за определяне на индивидуалния размер на месечното трудово възнаграждение на служителите, заемали длъжността “експерт с юридическо образование” в специализираната администрация на ИВСС, които да се основават на обективни критерии, отчитащи реално постигнатите индивидуални резултати и качество на изпълнението. Да запознае заинтересованите служители с тези правила, както и да се въздържа от нарушения на 33Дискр.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд – София град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е допустима - подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт, от лице, адресат на акта, чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в законоустановения 14-дневен срок, в съответствие с разпоредбата на чл. 68 от 33Дискр във връзка с чл. 152, ал. 1 и чл. 149, ал. 1 от АПК.

Разгледана по същество, жалбата е основателна, поради следните съображения:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган - КЗД, в рамките на предоставените ѝ правомощия, съгласно чл. 47 от 33Дискр., в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. В съответствие с чл. 48 във вр. с чл. 54 33Дискр., решаващият състав на КЗД е определен с Разпореждане на председателя № 1156/7. 09. 2018 г.

Спазена е и установената форма - решението е писмено и съдържа наименованието на

органа, който го е издал; фактическите и правните основания за издаването му; диспозитивна част, както и указание пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва - чл. 66 ЗЗДискр.

Комисията е изпълнила регламентираната в закона процедура, като е осигурила упражняването на правото на защита на страните. Органът е спазил формулираното в чл. 9 ЗЗДискр. правило за разпределение на доказателствената тежест в производството за защита от дискриминация, а именно страната, която твърди, че е жертва на дискриминация, следва да докаже факти, от които може да се направи убедителен извод, че е налице дискриминация, а ответната страна трябва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено. Извършена е процедура по проучване по смисъла на чл. 55 от закона. Изискани са становища и обяснения по изложените оплаквания от ответниците в производството по реда на чл. 55 – чл. 59 ЗЗДискр, дадена им е възможност да представят доказателства. В съответствие с чл. 60, ал. 1 ЗЗДискр докладчикът е изготвил заключение.

Поради това, в хода на административното производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

При преценка на материалната законосъобразност на обжалваното решение, съдът взе предвид следното:

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение по т. IV в частта, с която е прието, че ИВСС е допуснал нарушение на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. е незаконосъобразно, поради следните съображения:

Законът за защита от дискриминация съдържа абсолютна забрана за дискриминация, като в чл. 4, ал. 1 очертава широк кръг от защитени признаци. Законодателят не пояснява смисъла на понятието "защитен признак". В чл. 4, ал. 2 от ЗЗД се съдържа определение за пряка дискриминация като всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства, като по този начин препращащата разпоредба съдържа в себе си обяснение, че забраната за дискриминация се свързва с понятието "признаци", които са посочени и изрично и неизчерпателно в чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр – в този смисъл Решение № 9053 от 11.07.2017 г. по адм. д. № 2851/2016 г. на ВАС. Законът урежда специалната защита само срещу неравно третиране под формата на нееднакво, неправомерно правоприлагане на нормативни правила и/или установяване на порочни практики от страна на различните правни субекти, в т. ч. работодателите, основано на защитените признаци, по аргумент на чл. 1 във вр. с чл. 4 от ЗЗДискр.

Ето защо следва във всеки отделен случай да се конкретизира точно признакът/признаците, по които лицето е неравно третирано, а в случаите на признаците лично и обществено положение, с оглед бланкетния им характер, е необходимо да се уточни съдържанието им. Съгласно чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр., работодателят осигурява равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд. По силата на чл. 28 ЗЗДискр., разпоредбите на този раздел се прилагат съответно и към служебните правоотношения. Правилото на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. задължава работодателя да осигурява равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд и не допуска неравенство в заплащането, което се дължи на защитен признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.

За да е налице нарушение на изискването за равенство в заплащането от работодателя по см. на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. е необходимо да се установи, че неблагоприятното

третиране на служителя, изразяващо се в получаване на по-ниско възнаграждение за еднакъв труд, в сравнение с други служители в сходно положение, е в причинна връзка с някой от защитените признаци. Извеждането на защитата при упражняване на правото на труд в самостоятелен раздел в Закона за защита от дискриминация е с оглед значимостта на обществените отношения, свързани с правото на труд на гражданите и свързаните с тях специфики, но във всички случаи разглеждането на нарушаване правото на труд като проява на дискриминация следва да е основано на защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. Във всички останали случаи на неблагоприятно третиране, защитата следва да се осъществява по общия ред, със съответните процесуални способности. В тази насока е и съдебната практика, обективирана в Решение № 5295 от 4.05.2020 г. на ВАС по адм. д. № 8997/2019 г.

В обжалваната част по т. IV от решението на Комисията за защита от дискриминация не е посочен защитеният признак, по който служителката П.-В. е поставена в по-неблагоприятно положение да получава по-ниско възнаграждение за полагащия труд при сравнението ѝ с лице в сходно положение. Липсва каузална връзка между някой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. и определеното по-ниско месечно възнаграждение на служителката, в сравнение с колегата ѝ К. А., заемащ същата длъжност. Действително, налице е съществена разлика в размера на получаваното месечно възнаграждение на служители, които са на сходна длъжност, но Комисията не е установила, че констатираната разлика в заплащането е акт на пряка дискриминация по причина на признак или признаци по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. Поради това, съдът намира, че по делото не е доказано, че поставянето на С. П.-В. в по-неблагоприятно положение е основано на защитен признак и представлява акт на дискриминация. Ето защо необоснован е изводът на Комисията, че работодателят ИВСС в конкретния случай е допуснал нарушение на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр., поради което Решение № 114/ 20. 02. 2020 г. на Комисията за защита от дискриминация в обжалваната част по т. IV е неправилно и следва да бъде отменено.

Отделно от това, според настоящия съдебен състав не е налице еднакъв труд, който да е полаган от С. П.-В. и К. А.. Еднакъв труд е трудът, полаган от различни лица, но с една и съща по качество работна сила /квалификация, умения, сръчности, умствени и физически способности и др./

Вярно е, че и двамата посочени служители са били назначени на длъжността “експерт с юридическо образование” в ИВСС, които имат една и съща длъжностна характеристика, независимо от звеното, в което са разпределени. Същевременно обаче, от представените по делото доказателства се установява, че за периода 01. 12. 2016 г. – 30. 11. 2017 г. К. А. е имал различни функционални задължения, предвид допълнителните му задачи, които са му били възложени и за които същият е представил отчет /л. 17 – 18 от делото/. Поради това, не може да се приеме, че за периода от декември 2016 г. до ноември 2017 г., посочен и в обжалваната част на Решение № 114/ 20. 02. 2020 г. на Комисията за защита от дискриминация, С. П.-В. и К. А. са изпълнявали еднакъв труд. Този извод следва от обстоятелството, че К. А. е изпълнявал и допълнителни задачи в обем, който е надхвърлял обичайната работа за длъжността “експерт с юридическо образование”

По отношение на оспорваното Решение № 114/ 20. 02. 2020 г. на Комисията за защита от дискриминация в частта, с която Комисията е дала на основание чл. 47, т. 6 от ЗЗДискр. препоръки на ИВСС да разработи и утвърди ясни и конкретни правила за определяне на индивидуалния размер на месечното трудово възнаграждение на

служителите, заемащи длъжността “експерт с юридическо образование” в специализираната администрация на ИВСС, които да се основават на обективни критерии, отчитащи реално постигнатите индивидуални резултати и качество на изпълнението, съдът намира следното:

От доказателства по делото се установява, че със Заповед № 3-47/ 18. 09. 2015 г. на Главния инспектор са били утвърдени правила за управление на човешките ресурси в ИВСС, като в разпоредбите на чл. 26 – чл. 38 от същите е посочен редът за атестиране на главния секретар, експертите и съдебните служители от общата администрация, а неразделна част от Правилата са атестационните формуляри, в които са регламентирани различни показатели за оценяване: аналитично компетентност, работа в екип, ориентация към резултати, професионална компетентност, степен на изпълнение на индивидуалния работен план и др.

Установено е още, че съгласно действащата към процесния период разпоредба на чл. 55, ал. 7 от ЗСВ /ДВ,бр. 62/ 2016 г./ експертите при Инспектората се назначават и освобождават от главния инспектор. Възнаграждението им е не по-малко от възнаграждението на съдия в районен съд и не по-голямо от възнаграждението на съдия в окръжен съд.

Това довело до утвърждаването на нови длъжностни характеристики за длъжността “експерт с юридическо образование” в ИВСС от главния инспектор на 08. 10. 2016 г. и позволило възнаграждението да бъде диференцирано на три нива - равно на съдия от районен съд, равно на съдия от окръжен съд и по средата между двете възнаграждения. Било установено още, че експертите не били уведомени какви са критериите и изискванията, на които следва да отговорят, за да получат максимално възнаграждение.

Предвид това, Комисията приела, че по този начин се създават предпоставки за нарушение на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр., тъй като липсват ясни критерии за определяне на възнаграждението на служители, които изпълняват едни и същи трудови функции.

Трудовото възнаграждение е главният стимул за встъпване на гражданите в трудови правоотношения. То е насрещната престация, която работодателят дължи на работника или служителя срещу използването на работната му сила. Като цяло правната уредба относно трудовото възнаграждение е насочена към две взаимно свързани функции. На първо място обезпечителна – осигуряването на средства за живот на работника и неговото семейство, а на второ място стимулираща, която се изразява в мотивиране на работника да предоставя по-голям труд и с по-високо качество.

В тази връзка, липсата на конкретни и ясни правила по своята същност води до пренебрегване на стимулиращата функция на трудовото възнаграждение и създава предпоставки за нееднакво третиране на работниците и служителите, както е приела и Комисията в Решение № 114/ 20. 02. 2020 г. Същевременно обаче, Комисията не е съобразила, че със Заповед № 3-8/ 28. 01. 2019 г. на Главния инспектор на ИВСС са утвърдени вътрешни правила за определяне на възнагражденията на експертите в ИВСС, като в Приложение № 1 на заповедта, са разписани ясни и конкретни правила за определяне на основното месечно възнаграждение, както и за неговата промяна. Предвид това, посочената препоръка се явява ненавременна, тъй като към момента на нейното даване вече са съществували ясни и конкретни правила за определяне на трудовото възнаграждение на лицата, заемащи длъжността

„експерт с юридическо образование“. Установява се също така, че след издаването на посочената Заповед № 3-8/ 28. 01. 2019 г. на Главния инспектор на ИВСС правилата са публикувани на вътрешната информационна страница на ИВСС веднага след утвърждаването им от главния инспектор, като по този начин служителите са запознати със същите.

Горните аргументи мотивират настоящия съдебен състав да приеме жалбата за основателна, поради което оспорваното Решение № 114/ 20. 02. 2020 г. на Комисията за защита от дискриминация /КЗД/ – петчленен разширен заседателен състав, в частта по т. IV и по т. VI е незаконосъобразно и следва да бъде отменено.

При този изход на спора се следват разноски на ответника, като юрисконсултското възнаграждение за осъщественото процесуално представителство следва да бъде определено в размер на 100 /сто/ лева, на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 37 от ЗПП във вр. с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ във вр. с чл. 144 от АПК, предвид липсата на фактическа и правна сложност на спора.

По изложените аргументи и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд - София град, Второ отделение, 29 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение № 114/ 20. 02. 2020 г. на Комисията за защита от дискриминация /КЗД/ – петчленен разширен заседателен състав, в частта по т. IV и по т. VI от посоченото решение.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на Инспектората при Висшия съдебен съвет сумата в размер на 100 /сто/ лева, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 138 АПК.

СЪДИЯ: